



Miljøministeren

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

”Mener ministeren, at en sagsbehandlingstid på 9-10 måneder for mindre ændringer hos virksomheder, der ligger i fredede områder, er acceptabel? Der henvises til artiklen ”Dambrugere er trætte af lange sagsbehandlingstider i Fredningsnævnet”, Vejle Amts Folkeblad, den 7. december 2021. Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil sikre sig en acceptabel sagsbehandlingstid i Fredningsnævnene?”

Svar

Tak for spørgsmålet. Jeg vil indledningsvist knytte et par ord til selve fredningsinstrumentet.

Muligheden for at gennemføre fredninger har eksisteret i mere end 100 år. Det er tale om en meget tidlig og effektiv retlig beskyttelse af blandt andet storslåede landskaber og naturområder i Danmark.

Takket være fremsynede politikere, herunder Thorvald Stauning, der var en af drivkræfterne bag en ny naturfredningslov i 1937, er der nu gennemført mere end 4.300 fredninger og ca. 5 % af Danmarks areal i dag er fredet. Eksempler herpå er Skagens Gren, Råbjerg Mile, Møns Klint, Lille Vildmose og Rebild Bakker.

Fredninger er et stærkt instrument til sikring af naturområder og værdifulde landskaber, som er



med til at sikre, at sådanne områder ikke er bebygget i dag.

Fredningerne har forskellige formål, herunder beskyttelse af natur, kulturhistoriske og landskabelige værdier, men har det til fælles, at de skaber en stærk sikring af vigtige fælles værdier. Fredninger sikrer ofte også, at befolkningen har adgang til de fredede områder.

Fredningerne værner dermed om fælles værdier til gavn for fællesskabet og sammenhængskraften i samfundet og videregives til glæde for kommende generationer.

Der er samtidig mulighed for at give dispensation fra en fredningsbestemmelse på baggrund af en konkret ansøgning, når det ønskede ikke strider mod fredningens formål. I 2018 og 2019 blev der givet hel eller delvis dispensation i omkring 90 % af de afgjorte sager.

Det er Fredningsnævnene i Danmark, der kan gennemføre fredninger og tage stilling til ansøgninger om dispensationer fra fredninger.

Fredningsnævnene er uafhængige domstolslignende instanser.

Fredningsnævnene varetager en vigtig rolle i forbindelse med sagsbehandling af enkeltsager på fredningsområdet, og det er min opfattelse, at vi



generelt har nogle velfungerende fredningsnævn inden for de rammer for Fredningsnævnenes virke, der er fastlagt i lovgivningen.

Et fredningsnævn består af tre medlemmer, hvoraf formanden skal være dommer. Et medlem udpeges af miljøministeren og det tredje medlem udpeges af den relevante kommunalbestyrelse. Der er 13 fredningsnævn fordelt over hele landet. For hvert fredningsnævn er der et sekretariat, der bistår nævnet i dets opgavevaretagelse.

Staten og i en vis grad kommunerne afholder udgifter til driften af fredningsnævnene på baggrund af nævnenes indberetninger af anvendt tidsforbrug.

Fredningsnævnene behandler forslag til nye fredninger og årligt 600-700 ansøgninger om dispensation fra eksisterende fredninger eller forslag til nye fredninger, og der verserer løbende 10-15 nye fredningssager i fredningsnævnene.

Sagsbehandlingstiden kan variere fra sag til sag. Mindre afvigelser fra fredningsbestemmelserne kan vurderes efter en ret smidig dispensationsordning, mens større afvigelser kræver en mere omfattende proces.

Ansøgninger om dispensationer kan være komplicerede sager, hvor gældende fredningskendelser skal fortolkes i en nutidig sammenhæng, og der kan være konfliktende



interesser på spil. I alle sager skal relevante myndigheder og parter høres over den indkomne ansøgning, og der kan i sagsbehandlingen indgå besigtigelse af den konkrete lokalitet med deltagelse af f.eks. lodsejere, myndigheder og interesseorganisationer.

Trækker en sag ud på grund af omstændigheder, der ikke skyldes den almindelige sagsbehandling er det naturligtvis frustrerende for den borger eller virksomhed, der har brug for en stillingtagen til en dispensation. Det har jeg fuld forståelse for.

Da Fredningsnævnene er uafhængige, domstolslignende instanser beslutter de selv, hvordan deres arbejde tilrettelægges inden for de lovgivningsmæssige og bevillingsmæssige rammer.

Jeg har ikke beføjelser til at blande mig i Fredningsnævnenes konkrete sagsbehandling.

Fredningsnævnenes afgørelser kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Og herefter er der mulighed for at indbringe Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse for domstolene.

Kommunerne fører tilsyn med fredninger på privatejede arealer, og det er kommunerne, der kan rådgive en borger eller virksomhed om, hvorvidt en



ønsket ændring inden for en fredning kræver dispensation.

I nogle tilfælde sendes ansøgninger om dispensation fra en fredning til den pågældende kommune forud for behandling i fredningsnævnet. Det sker f.eks., hvis det ansøgte kræver dispensation fra lovgivning, som kommunerne administrerer.

Kommunerne kan fremme fredningsnævnets sagsbehandling ved at tilvejebringe relevante oplysninger, før sagen videresendes til fredningsnævnet.

I samrådsspørgsmålet henvises til to konkrete sager, der omhandler ansøgninger til dispensation fra en fredning i forbindelse med udvidelse af et dambrug.

Fredningsnævnet har i anledning af sagsbehandlingstiden på disse sager oplyst til Miljøstyrelsen, at det er både meget beklageligt og meget usædvanligt med så lange sagsbehandlingstider. Det skyldes et sammenfald af forskellige uheldige omstændigheder.

F.eks. blev nævnets sekretariat ramt af en sygemelding, der efter et stykke tid førte til, at man måtte ansætte en ny sekretær. Det fører naturligt til ophobning af sager og medfølgende forsinkelser, hvilket yderligere forværres af corona-restriktionerne, som også har indflydelse på sagsflowet.



Fredningsnævnet har i efteråret/vinteren 2020/2021 arbejdet målrettet på at komme ned på en forventelig sagsbehandlingstid på 3 - 4 måneder. Dette er i store træk ved at være lykkedes nu.

Jeg kan hertil oplyse, at Miljøstyrelsen normalt har to årlige møder med Fredningsnævnene. Her drøftes relevante problemstillinger, herunder forbedringer og effektiviseringer af sagsbehandlingen, ligesom Miljøstyrelsen kan tage fat i det enkelte fredningsnævn, hvis der er særlige udfordringer.

På baggrund af samrådet i dag, har Miljøstyrelsen endvidere forhørt sig hos fredningsnævnene om deres sagsbehandlingstider. Tilbagemeldingen lyder, at Fredningsnævnene generelt set forventer en sagsbehandlingstid for ansøgninger om dispensationer på 3-4 måneder.

Så selvom man kan være ærgerlig over, at det i de to konkrete tilfælde har taget så lang tid, er det ikke det generelle billede. Jeg kan sagtens forstå, at ansøgerne har været frustreret over det, men sagsbehandlingstiden er nu igen på 3-4 måneder. Det mener jeg er rimeligt.